

Forord

Udstillingen ”Med skæg og pandepude” er blevet til i et tæt samarbejde mellem Sæby Museum og Landsforeningen Danske Folkedanseres Dragtudvalg. Det sker i anledning af, at Danske Folkedansere og Danske Folkedanseres Spillemandskreds i 2007 afholder det årlige landsstævne i Sæby. Udstillingen bygger således på et årelangt, stort og grundigt arbejde af dragtudvalget med at gennemgå tekstsamlingerne på flere nordjyske museer.

Ideen med udstillingen var oprindeligt at vise dragter og dragtdele fra perioden ca. 1780 – ca. 1850 brugt af landbefolkningen i egnen omkring Sæby, men i registreringsforløbet er området udvidet til Østvendssyssel og i mindre grad til det vestlige Vendssyssel.

Der er således ikke kun udstillet genstande fra Sæby Museum (SÆM) men også fra Bangsbo Museum (BAM), Læsø Museum (LHL), Try Museum (TRM), Nordjyllands Historiske Museum i Aalborg (ÅHM) og ikke mindst Vendssyssel Historiske Museum i Hjørring (VHM).

Mange genstande fra Østvendssyssel befinder sig på VHM, Hjørring af historiske grunde. Da museets daværende leder J. J. Lønborg Friis begyndte sine indsamlinger sidst i 1800-tallet, fik han materiale fra hele Vendssyssel. Genstande i denne udstilling er registreret så tidligt som 1889, og en meget stor samling kvindehovedtøj fra Flade, Frederikshavn er registreret 1902, denne samling giver et væsentligt bidrag til billedet af kvindernes hovedtøj.

Vendelboernes dragter har været påvirket af moden, som andre steder i landet. Der har været anvendt såvel hjemmevævede stoffer som købestoffer, og der er ved gennemgangen af tøjet ikke fundet særlige stoffer eller mønstre, karakteristiske for området. Dog er der som noget specielt fundet flere korte mandsveste med broderi og et broderet skørt. Kvindernes hovedtøj har egenspræg: Skæghatte uden eller med isseskæg, pandepuder, kapper af mol samt de store tylskapper er hvad vi forbinder med Vendssyssel.

Læsøkvindernes dragt er noget for sig. Der er medtaget en samling dragtdele fra VHM, nogle dele fra BAM samt en samlet dragt fra LHL, som ejeren omhyggeligt har opbevaret i en kuffert.

For dragtudvalget har det været en spændende opgave at gennemse og udvælge genstande til udstillingen. Vi håber, at udstillingens gæster vil få udbytte af vores valg. Dragtudvalget har i arbejdet med at tilrettelægge udstillingen mødt megen velvilje fra de museer, vi har været i kontakt med, både med hensyn til praktisk hjælp og arbejdsplads. Det vil vi hermed benytte lejligheden til varmt at takke for. En særlig tak til Sæby Museum, hvis medarbejdere altid har været klar til at hjælpe os.

Sæby Museum vil gerne benytte lejligheden til at rette en stor tak til de ovennævnte museer, som med deres velvillige udlån af genstande har gjort udstillingen mulig.

Vi ønsker udstillingens gæster god fornøjelse.

Tekst Dragtudvalget ved Landsstævnet i Sæby 2007.

Birthe Jensen

Nanna Guldsmed – Thomsen

Inger Thorup, formand

Redigering, fotos og opsætning Sæby Museum.

Charlotte Grøndahl

Annemette Løkke Berg